

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑. รูปแบบการศึกษา
- ๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี มีสาระครอบคลุมครบถ้วน เหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นพระสอนศีลธรรมที่ลงทะเบียนไว้ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่ลงทะเบียนไว้ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และปฏิบัติงานสอน จังหวัดสิงห์บุรีในจำนวน ๑๑๖ รูป

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของพระสอนศีลธรรมที่ลงทะเบียนไว้ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และปฏิบัติงานสอน ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน ๑๐๐ รูป เป็นกลุ่มศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อใช้เก็บข้อมูล ในการวิจัย มี ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือสถานภาพส่วนบุคคลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักสูตร ๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓) ด้านการใช้สื่อการสอน ๔) ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (numerical Rating scale)^๑ มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

๕	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานระดับมาก
๓	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อย
๑	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี

๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษา หลักการ ทฤษฎีปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

^๑ สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, **คู่มือครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน**, (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๑๔๗-๑๕๙.

๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑. พระอาจารย์ประจวบ คมกัธธโม	อาจารย์พิเศษวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. ผศ.อานนท์ เมธีวรฉัตร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. อาจารย์อัครเดช พรหมกัลป์	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๒ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC > .๕๐

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่พระสอนศีลธรรมจังหวัดชัยนาท ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๓ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๗๑

^๒ พิสนุ พงศ์ศรี, *วิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘-๑๓๙

^๓ Cronbach, Lee J. *Essentials of psychological testing* (4th ed.). New York: Harper & Row, 1971.:P. 160.

๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์และศูนย์ประสานงานพระสอนศีลธรรมประจำจังหวัดจังหวัดสิงห์บุรี ที่วัดพระนอนจักษ์

๒. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี เขต ๑ และเขต ๒ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในเขต จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓. ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ทั้งการแจกแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ ๒๐ ตุลาคม – ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

๓.๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓.๓) ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้สถิติตามลักษณะการแยกย่อยของตัวแปร คือ การทดสอบที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นแยกย่อยเป็นสองกลุ่ม และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นการแยกย่อยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๓.๔) วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิดของการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี และข้อเสนอแนะอื่นๆ

๓.๕) วิเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี และข้อเสนอแนะอื่นๆ

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
 $\sum R$ คือ ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

$R = +1$ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
 ความเหมาะสม

$R = 0$ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
 ความเหมาะสม

$R = -1$ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาไม่มี
 ความเหมาะสม

- ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

๒) สถิติพรรณนา ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ P คือ ร้อยละ

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย
 S.D. คือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 N คือ ประชากรทั้งหมด

๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒
 S_1^2, S_2^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒
 n_1, n_2 คือ จำนวนประชากรที่ ๑ และ ๒

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F คือ
 ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-

Distribution)

MS_B คือ ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_W คือ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ทั้งภาพรวมเกี่ยวกับ รายด้านและรายข้อโดยใช้
 เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลข้อมูลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีปัญหามาก
 คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ - ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีปัญหาปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ - ๒.๔๙ คะแนนเฉลี่ยน้อย
 คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๔๙ คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ธานินทร์ ศิลป์จารุ การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทางสถิติ SPSS และ AMOS กรุงเทพมหานคร :
 วีอินเตอร์พรีน, ๒๕๕๓